

วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/edkkuj>

ดำเนินการวารสารโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

Educational Management Towards Excellence of Private Schools:

A Case Study of Bangkok Christian College

กรกฎ พากแก้ว พันธุ์ยุทธ มีชาญเชาว์ กันต์กนิษฐ์ โพธิจักร และ สิริธร สินจินดาวงศ์

Korakot Pakakaew, Phanyut Meechanchaw, Kankanit Phothijak and Sirinthorn Sinjindawong

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Doctor of Philosophy Program in Educational, Sripatum University

Received: April 7, 2023 Revised: June 25, 2024 Accepted: June 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์ TQA เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์รายงานการดำเนินงาน และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และครู จำนวน 10 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการดำเนินงานของโรงเรียน เป็นไปตามเกณฑ์ TQA ทั้ง 7 หมวด 1) การนำองค์กร ผู้บริหารยึดหลักบริหารโรงเรียนเป็นฐาน 2) กลยุทธ์ มีโปรแกรม MIP และเปิดแผนการเรียน BCC NEXT 3) ลูกค้า จุดเด่น คือ สุภาพบุรุษ BCC 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Sustainable Happiness 5) บุคลากร มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 6) การปฏิบัติการ เปิดห้องเรียน Innovation และแผนการเรียนเฉพาะด้าน 15 สาขา และ 7) ผลลัพธ์ เป็นผู้แทนประเทศแข่งขันโอลิมปิกนานาชาติ ต่อเนื่อง 15 ปี 2. แนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์ TQA ดังนี้ 1) การนำองค์กร คุณลักษณะของผู้นำ ยึดมั่นในความรู้คู่คุณธรรม 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีกำหนดเป้าหมายชัดเจน นำหลัก SWOT มาใช้ 3) การมุ่งเน้นลูกค้า เปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครองร่วมวางแผนในกิจกรรมการเรียนการสอน 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ กำหนดมาตรฐานการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร พัฒนาทักษะวิชาชีพให้บุคลากร ทั้งความรู้และทักษะชีวิต 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะยาว 7) ผลลัพธ์ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความถนัด และพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ

คำสำคัญ: การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ สถานศึกษาเอกชน โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

Abstract

The purposes of this research were: to study the performance of educational institutions, and educational management approach towards excellence: a case study of Bangkok Christian College. This research was qualitative research which aimed to study educational management towards excellence according to the TQA criteria. The tools used in the research consisted of operation report analysis form and a semi-structured interview. The key informants consisted of 10 administrators, department heads and teachers using purposive selection. The data were analyzed using content analysis.

The results of the research found as follows. 1. School performance, with all 7 categories met the TQA criteria as: 1) Leadership, administrators adhere to school-based management; 2) Strategy, with MIP programs and open learning plans BCC NEXT; 3) Customers, the highlight is BCC gentleman; 4) Measurement, analysis, and knowledge management, organize learning exchange projects for sustainable happiness; 5) Workforce, developing staff to have professional expertise; 6) Operations, opening innovation classrooms and specific study plans in 15 branches of specific study plans, and 7) Results, representing represent the country in the International Olympics competition for 15 consecutive years. 2. Educational management approaches towards excellence based on the TQA criteria were as follows: 1) Leadership, leadership characteristics, holding knowledge alongside ethics; 2) Strategy, setting a clear goal, based on the SWOT principles; 3) Customers, providing students and parents the opportunity to participate in planning teaching and learning activities; 4) Measurement, analysis, and knowledge management, setting a set of standards for school administration towards excellence; 5) Workforce and personnel focus, developing professional, including knowledge and life, skills for personnel 6) Operations, preparing a long-term educational institution development plan, and 7) Results, to develop creativity aptitude and self-development according to their full potential.

Keywords: Educational Management towards excellence, Private Schools, Bangkok Christian College

■ บทนำ

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564 ราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ซึ่งแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเป็นหนึ่งในแผนปฏิรูปประเทศที่บรรจุอยู่ในแผนข้างต้น แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง ปี 2565) กำหนดเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ มีความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล ซึ่งการศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปจะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย 2) การพัฒนาการจัดการ

เรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 3) การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ 4) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน และ 5) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

การบริหารจัดการระบบคุณภาพ เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนอันเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการ ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่จะพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลกเนื่องจากระบบดังกล่าวมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินรางวัลเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award-MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่าง ๆ หลายประเทศทั่วโลกนำไปประยุกต์โดยเรียกชื่อแตกต่างกันไป เช่น ประเทศออสเตรเลียเรียกว่า Australian Business Excellence Award (ABEA) สิงคโปร์ เรียกว่า Singapore Quality Award (SQA) ญี่ปุ่น เรียกว่า Japan Quality Award (JQA) สหภาพยุโรป เรียกว่า European Quality Award (EQA) ส่วนประเทศไทยเรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award (TQA) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

ดังนั้นคุณภาพการศึกษาเป็นผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คุณภาพประกอบด้วยผลผลิตประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การพัฒนา การปรับตัวและการอยู่รอดขององค์กร ทั้งนี้แนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาหลากหลายแนวคิด เช่น คุณภาพการศึกษาประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม และการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้อง คุณภาพการศึกษา คือ การที่สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการทำงาน คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ความเป็นสากลของการจัดการศึกษา การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาวิชาชีพครู ประสิทธิภาพและการพัฒนาโรงเรียน คุณภาพการศึกษาประกอบด้วยพันธกิจของสถานศึกษา การจัดการทรัพยากร หลักสูตรการเรียนการสอน การสนับสนุนและการพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่คุณภาพการศึกษาดำเนินการตามเจตนารมณ์และเป้าหมายในการจัดการศึกษา (พระอริการบุญช่วย โชติวิโส, 2563) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือการเป็นคนเก่ง เป็นคนดี และมีความสุข โดยโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยจากการประเมินระดับคุณภาพ ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอยู่ในระดับ ดีเลิศ จากผลการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละมาตรฐาน โรงเรียนจัดการศึกษาอยู่บนพื้นฐานของคริสต์ศาสนา มุ่งพัฒนาให้เป็นโรงเรียนเอกชนชั้นนำที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2564-2566 มีวิสัยทัศน์ว่า “กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนแห่งความสุขที่ยั่งยืน” นักเรียนของโรงเรียนเป็นบุคคลที่มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกต้องการให้เข้าศึกษาต่อ โดยทำความร่วมมือทางการศึกษา (MOU) กับนานาชาติ เพื่อเป็นโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างออกไป ครูมุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่เป็นสากล (World - Class Learning) โรงเรียนเป็นโรงเรียนเอกชนโรงเรียนแรกและโรงเรียนเดียวในขณะนี้ที่มีผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระดับนานาชาติ เป็นเวลา 15 ปี ติดต่อกัน จากสาขาวิชา คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ชีววิทยา ดาราศาสตร์ และฟิสิกส์ ทั้งยังได้รับรางวัลจากการแข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติหลายรายการสำคัญ เช่น การแข่งขันโอลิมปิกวิชาการในทุกสาขาวิชา เหรียญทองการแข่งขันโครงงาน

วิทยาศาสตร์นานาชาติ รายการ GENIUS Olympiad 2020 – 2021 จัดโดย สถาบันเทคโนโลยี โรเซสเตอร์ (RIT) และ Terra Science and Education ณ เมืองโรเซสเตอร์ รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

จากความสำคัญที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนกรณศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โดยใช้แนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) เพื่อให้มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการและการบริหารจัดการของกรณศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในเวทีการพัฒนาคุณภาพทั้งในระดับชาติและระดับสากลต่อไป

■ จุดประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของสถานศึกษา: กรณศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารสู่ความเป็นเลิศ: กรณศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อดำเนินการที่เป็นเลิศ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2565-2566 (Thailand Quality Award: TQA) ซึ่งประกอบไปด้วย 7 หมวด คือ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2564)

เอกสารและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1) เอกสารรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ย้อนหลัง 2 ปี (ตั้งแต่ปี 2564-2565) โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่าย และครู จำนวน 10 คน ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive selection) คุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป คุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป ความเชี่ยวชาญ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยลักษณะคำถามจะเป็นไปตามเกณฑ์ TQA ทั้ง 7 หมวด ว่าทางโรงเรียนมีลักษณะหรือการดำเนินงานอย่างไร เช่น ด้านนำองค์กร: 1.คุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลให้โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศควรมีลักษณะอย่างไร

เครื่องมือวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เอกสารรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ตามกรอบรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2565-2566 Thailand Quality Award: TQA

วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) แบบวิเคราะห์เอกสารรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา 1.1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 1.2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่างแล้ว เสนอร่างเครื่องมือวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 2.1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2.2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยฉบับร่างแล้ว เสนอร่างเครื่องมือวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ หรือค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) และพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550) 2.3) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ 2.4) จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการใช้หลักการตีความ (Interpretive Analysis) สรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย ได้แก่ การดำเนินงานของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์ TQA และ 2) แนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA)

■ ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย สรุปผลการวิจัย แบ่งการเสนอผลการวิจัยเป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1) ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย พบว่า การดำเนินงานของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย เป็นไปตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2565-2566 Thailand Quality Award: TQA ดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ผลการดำเนินงานของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์ TQA

หมวด	ผลการดำเนินงาน
1) การนำองค์กร	การนำองค์กร ผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) SBM และพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบตามหลัก PDCA
2) กลยุทธ์	สร้างโปรแกรมพหุปัญญา (Multiple Intelligences Program : MIP) รายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจ (Free Elective : FE) ผู้เรียน และ การเปิดแผนการเรียน BCC NEXT
3) ลูกค้า	มีคุณลักษณะที่โดดเด่นของชาวกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย คือ “สุภาพบุรุษ บีซีซี”
4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้	มีการแลกเปลี่ยนผลดำเนินการโครงการ Sustainable Happiness และนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ อาทิ โครงการพัฒนาเว็บไซต์ กราฟฟิก และซอฟต์แวร์ โครงการพัฒนาโปรแกรมห้องสมุด
5) บุคลากร	มีโครงการพัฒนาบุคลากรเป็นประจำทุกปี และโครงการพัฒนาครู 360 องศาซึ่งมีกิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาครู 17 หัวข้อ อาทิ การสร้างเกมการศึกษา ด้วยโปรแกรม Power Point เทคนิคการอัดเสียง-สร้างคลิปเสียง ให้น่าสนใจ การสร้างสมุดงานใน Live worksheet บริหารการเงินและวางแผนเตรียมเกษียณสำหรับครู รู้ทันอักษรจีน ตัดต่อคลิปด้วย iMovie App File ทาอะไรได้มากกว่าที่คิด สินทรัพย์ดิจิทัล : Cryptocurrency พื้นฐานความรู้สกุลเงินดิจิทัล เป็นต้น
6) การปฏิบัติการ	เปิดห้องเรียน Innovation ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน 15 สาขา
7) ผลลัพธ์	ผลการแข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติเป็นโรงเรียนเอกชนโรงเรียนแรกและโรงเรียนเดียวที่มีผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระดับนานาชาติ เป็นเวลา ปี ติดต่อกัน 15 ปี

จากการสรุปผลการศึกษารายงานผลการดำเนินงานดังกล่าว ช่วยให้อาจบริหารจัดการแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนตามเกณฑ์ TQA ได้โดยการเน้นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน การสร้างกลยุทธ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครู การวัดผลและการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ผลลัพธ์ในการประเมินและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน

2) แนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและครู โดยสรุป ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์ TQA

หมวด	สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
การนำองค์กร 1) คุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลให้โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	มีความรู้ความสามารถ กล้าคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรอบครอบ มีเหตุและผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะการฟังที่ดี มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานและส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในหน่วยงาน
2) ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดเป้าหมายให้โรงเรียนมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนมุ่งสู่ความเป็นเลิศ	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาอย่างชัดเจนในแต่ละด้าน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักการและวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ กำหนดทรัพยากรเพื่อจัดสรรให้กับหน่วยงาน การพิจารณาทางเลือกเพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์การเลือกกลยุทธ์ที่ดีที่สุดเพื่อการปฏิบัติงาน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และครบถ้วนของแผนกลยุทธ์และการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนกลยุทธ์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการวางแผนการดำเนินงาน
การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	การกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัดสู่ความเป็นเลิศ นำหลักของ SWOT มาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และให้ความรู้แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีจุดเน้นเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
4) การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ กระบวนการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	มีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในการบริหาร (Strategic Management) เพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพ ภารกิจหลักที่สำคัญ คือ สร้างผลงาน สร้างคุณภาพ จากจุดแข็งของโรงเรียน การรวมพลังคนและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนภารกิจการบริหารงาน มีการประเมินสภาพองค์กร หรือการวิเคราะห์องค์การ (SWOT) ศึกษาและประเมินโรงเรียน เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และวัดประเมินผลตามสภาพจริง สร้างความมุ่งมั่นและความ

หมวด	สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
	ตระหนักให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
5) การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	มีการประเมินโดยใช้ระบบ PDCA ประเมินตามสภาพจริงที่มีพื้นฐานข้อมูลมาจากบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการติดตามและประเมินตามตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ที่นำมาวัดอย่างมีมาตรฐานที่ชัดเจน เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข
การมุ่งเน้นลูกค้า 6) วิธีการปฏิบัติกับนักเรียน ผู้ปกครอง ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	มีระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและชัดเจน โปร่งใส โดยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนและสามารถนำข้อมูลที่ได้ ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ โรงเรียนต้องรับฟังทั้งผู้ปกครองและนักเรียนด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ทั้งข้อมูลที่เป็นบวกและเป็นลบ และนำมาประเมินวิเคราะห์ตามความเป็นจริง
7) วิธีการสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน และผู้ปกครอง ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนในการการกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน พร้อมยอมรับฟังความคิดเห็นและนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม พัฒนานวัตกรรมให้มีทักษะการโค้ชและเทคนิคให้คำปรึกษา
การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 8) การกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์เพื่อโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	การกำหนดตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต การกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ประกอบไปด้วย ผู้เรียน ผู้สอน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันสร้างเกณฑ์การวัดและประเมินผลพร้อมทั้งการนำผลการประเมินผลไปปรับปรุงต่อไป
9) การบริหารจัดการกับ ความรู้และการจัดการความรู้ ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถ มีทักษะในการจัดการความรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการสร้างความสัมพันธ์ที่ต่อครอบครัวของบุคลากร เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากร ให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ มีการจัดสรรเวลาในการทำงานและการพักผ่อนอย่างเต็มที่
10) การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	ส่งเสริมครู และบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างชำนาญ มีการวางระบบในการใช้บริการเทคโนโลยีและสามารถให้ครูและนักเรียนเข้าถึงระบบออนไลน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ทางโรงเรียนได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน อาทิ

หมวด	สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
	ห้องเรียนออนไลน์ มีการชำระค่าเล่าเรียนผ่านระบบ INTERNET BANKING มี ห้องสมุดดิจิทัล เป็นต้น
การมุ่งเน้นบุคลากร 11) โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	1. พัฒนาทักษะวิชาชีพของครูที่จะเกิดกับเด็กโดยตรง เช่น จัดเครื่องมืออุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนให้ครบถ้วนตามความต้องการจำเป็นที่ครูต้องใช้ในการเรียนการสอน 2. พัฒนาตนเองของครู ทั้งด้านความรู้และทักษะชีวิต อาจไม่ได้เกิดสายตรงกับเด็กโดยตรง แต่ก็อาจเป็นประโยชน์ในทางแฝง เช่น พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนในระดับที่สูงขึ้นในสาขาวิชาที่มีความเหมาะสมกับหน้าที่อย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการพัฒนาอบรม บุคลากรทางการศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอน และเทคโนโลยี การสื่อสารและภาษาที่สาม 3. สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสศึกษาดูงานต่างโรงเรียน หน่วยงานต่างๆ หรือต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์
12) หลักการสร้างความผูกพันของครู บุคลากร กับโรงเรียน ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	1. สร้างความรู้สึกร่วม (Core Values) ต่อโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในส่วนงานที่บุคลากรรับผิดชอบ และยังส่งผลต่อเนื่องทางบวกให้กับโรงเรียน เช่น กิจกรรมสัมพันธ์ในเทศกาลต่าง ๆ เพื่อสร้างความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน 2. สร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรเพื่อให้ทำงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ เช่น การให้ค่าตอบแทนที่สูงตามศักยภาพ มีสวัสดิการที่ครอบคลุม หรือการดูแลครอบครัวของครูและบุคลากรอย่างเต็มที่ 3. สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้มีโอกาสศึกษาดูงานต่างโรงเรียน หน่วยงานต่าง ๆ หรือต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ 4. ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและยอมรับซึ่งกันและกัน ทำให้ครูและบุคลากรสามารถร่วมมือกันขับเคลื่อนกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ
การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ 13) วิธีการในการออกแบบ จัดการ และปรับปรุงกระบวนการทำงาน ของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะยาว โดยทำเป็นแผนให้มุ่งสัมฤทธิ์ผลของความเป็นเลิศของทุกด้าน ของสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายโดยผู้บริหารโรงเรียน มีการจัดสรรฝ่ายการทำงานที่ชัดเจนโดยให้ทุกฝ่ายประสานงานส่งเสริมซึ่งกันและกัน ผู้ปฏิบัติงานรับและส่งมอบนโยบายตามลำดับ อีกทั้งจัดให้มีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจในนโยบาย และมีการเสนอแผนงานของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน
14) วิธีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	โรงเรียนต้องสร้างความเชื่อมั่น ฝ่ายบริหารต้องกล้าคิด กล้าทำ มีวิสัยทัศน์เป็นบวกและเป็นเลิศ มีทิศทางการทำงานและมีทัศนคติที่ดี

หมวด	สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
	และทันสมัย เพื่อผู้มีส่วนได้เสียเกิดความมั่นใจ อีกทั้งต้องสร้างแรงจูงใจสร้างกระบวนการใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ทุกฝ่ายเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของโรงเรียน และโรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ปกครองโดยมีนโยบายที่เน้นให้นักเรียนได้รับผลประโยชน์สูงสุด มีการสนับสนุนด้านวิชาการโดยการจัดให้มีการเรียนเสริมจากเวลาปกติจากครูและจากวิทยากรภายนอก สนับสนุนด้านกิจกรรมโดยจัดกิจกรรมทั้งในโรงเรียน นอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับนักเรียน มีผลงานและผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เช่น ผลงานจากการแข่งขันวิชาการระดับนานาชาติ
ผลลัพธ์ 15) คุณภาพของผู้เรียนของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	1. ผู้เรียนต้องมีความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถค้นพบความถนัดและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ทันต่อความต้องการของสังคมโลกได้ 2. ผู้เรียนต้องมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักบทบาทหน้าที่ตนเอง มีทักษะในด้านต่างๆ ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวและยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ และสามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดปัญหา 3. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีความเป็นสุภาพบุรุษ คือ มีความจงรักภักดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบและความสามัคคี ใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคมและเป็นพลโลกที่ดี มีความรู้ควบคู่คุณธรรม
16) การพัฒนาผลการดำเนินงานและวัดความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีต่อโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ	1. การรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีต่อโรงเรียน ซึ่งการวัดความพึงพอใจทำได้หลายรูปแบบ เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสอบถาม เป็นต้น การวัดความพึงพอใจต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ต้องทำทุกโครงการ ทุกกิจกรรม เพื่อให้เกิดภาพสะท้อนการทำงานที่ครอบคลุมรอบด้าน 2. การวิเคราะห์ผลการประเมิน โดยการนำข้อมูลไปเป็นฐานในการวิเคราะห์และสรุปหาค่าเฉลี่ยเพื่อสรุปและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาต่อไป และต้องคิดเสมอว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ท้าทายทำให้เราขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง 3. การสรุปผลเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินผลมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยผู้นำต้องกระตุ้นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการให้ครบทุกกระบวนการประเมินการสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองและนักเรียนเป็นส่วนสำคัญต่อการนำข้อมูลไปพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งนี้เมื่อได้

หมวด	สรุปแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
	ข้อสรุปก็จะนำมาประชุมร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการวัด และนำข้อมูลไปพัฒนางานต่อไป

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในโรงเรียนเอกชน

1) ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2566-2565 Thailand Quality Award: TQA

1.1) การนำองค์กร ผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) SBM ประกอบด้วย หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ 1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน 2. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) การปฏิบัติงานในโรงเรียนเน้นการทำงานเป็นทีมและสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ และ 3. หลักการบริหารและการจัดการที่ดี โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ PDCA (System Approach) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต อ่อนจันทร์ และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมล (2564) พบว่า สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ของโรงเรียนในกลุ่มคลองน้ำไหลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีผลการปฏิบัติการที่อยู่ในระดับมาก

1.2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารโรงเรียนมีการประเมินและควรพัฒนาเครื่องมือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัด นักเรียนมีความสุขที่ได้เลือกเรียนอย่างอิสระตามความสนใจ ในโปรแกรมพหุปัญญา (Multiple Intelligences Program : MIP) รายวิชาเพิ่มเติมตามความสนใจ (Free Elective : FE) ผู้เรียน และ การเปิดแผนการเรียน BCC NEXT ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนี จินดี และศิววรรณ ทรรพสุ (2565) พบว่า แนวทางการพัฒนาทางการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อเสนอที่ควรพัฒนา คือ การประเมินควรพัฒนาเครื่องมือในการวัดการดำเนินแผนงาน/กิจกรรม/โครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้เครื่องมือที่เหมาะสมและมีมาตรฐาน และมีการประชาสัมพันธ์รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการให้สาธารณชนทราบ

1.3) การมุ่งเน้นลูกค้า โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ได้กำหนดอัตลักษณ์ของผู้เรียน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก และสร้างความผูกพัน ความเป็นตัวตน คุณลักษณะที่โดดเด่นของชาวกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย คือ สุภาพบุรุษ บีซีซี ประกอบด้วย ความจงรักภักดี (Loyalty) มีความสำนึกคุณต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โรงเรียน และผู้มีพระคุณ ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty) มีการกระทำที่จริงใจ ซื่อตรง ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ความรับผิดชอบ (Responsibility) มีวินัยและมีสำนึกความรับผิดชอบต่อภาระกิจของตน ความรักสามัคคี (Unity) และ มีความผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีงาม

1.4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย มีการดำเนินการโครงการสัมมนาครูระดับหัวหน้า : ความสุขที่ยั่งยืน (Sustainable Happiness) ครูระดับหัวหน้าได้พัฒนาตนเองและหน่วยงานให้มีความเชี่ยวชาญในสายงานสูงขึ้น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูระดับหัวหน้า หน่วยงาน และมีทัศนคติที่ดี ทั้งมีความสุขกับการปฏิบัติหน้าที่ภายในโรงเรียนอย่างยั่งยืน และโรงเรียนมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ อาทิ โครงการพัฒนาเว็บไซต์ กราฟฟิก และซอฟต์แวร์ โครงการพัฒนาโปรแกรมห้องสมุด การบันทึกผลการเรียนทางอินเทอร์เน็ต (ออนไลน์)

1.5) การมุ่งเน้นบุคลากร ครูมีความตั้งใจ มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย น่าสนใจ ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนมีการจัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรเป็นประจำทุกปี โดยมีการจัดอบรม ศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นรายบุคคลและมีระบบติดตาม ประเมินผล

1.6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ โรงเรียนมีการพัฒนาวิชาการที่เน้นผู้เรียนรอบด้าน ทุกกลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีม รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองและพลโลกอย่างมีความสุข โดยการเปิดห้องเรียน Innovation ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน 15 สาขา (BCC NEXT)

1.7) ผลลัพธ์ โรงเรียนจัดการศึกษาอยู่บนพื้นฐานของคริสต์ศาสนา มุ่งพัฒนาให้เป็นโรงเรียนเอกชนชั้นนำที่ดีที่สุดในแห่งหนึ่งของประเทศไทย นักเรียนของโรงเรียนเป็นบุคคลที่มหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ต้องการให้เข้าศึกษาต่อ โดยทำความร่วมมือทางการศึกษา (MOU) กับนานาชาติประเทศ เพื่อเป็นโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่างออกไป โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยประสบความสำเร็จจากการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ และการแข่งขันทางวิชาการระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนเดียวในขณะนี้ที่มีผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระดับนานาชาติ เป็นเวลา 15 ปี ติดต่อกัน

2) แนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1) การนำองค์กร คุณลักษณะความเป็นผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลให้โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศควรมีลักษณะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ กล้าคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความรอบครอบ มีเหตุและผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะการฟังที่ดี มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในหน่วยงานและส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากรในหน่วยงาน และผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาอย่างชัดเจนในแต่ละด้าน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะเฉพาะของภาวะผู้นำประกอบด้วย การตัดสินใจ การมีส่วนร่วม การวางแผน การทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้ตาม (Followers) เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จได้

2.2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดทำแผนกลยุทธ์โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัดสู่ความเป็นเลิศ โดยนำหลักของ SWOT มาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัย อินเฒ่าสาร ชูชีพ พุทธประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง (2564) พบว่า กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์ มีการตรวจสอบ และประเมินแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน นำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานในกิจกรรมภารกิจหลักที่สำคัญ สร้างผลงาน สร้างคุณภาพ จากจุดแข็งของโรงเรียน การรวมพลังคน และทรัพยากรเพื่อการสนับสนุนภารกิจการบริหารงาน

2.3) การมุ่งเน้นลูกค้า โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรมีวิธีการปฏิบัติกับนักเรียน ผู้ปกครองโดยการรับฟัง มีปฏิสัมพันธ์ และการสังเกตเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ได้ และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนในการการกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน พร้อมยอมรับฟังความคิดเห็นและนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม พัฒนาวิชาชีพครูให้มีทักษะการโค้ชและเทคนิคให้คำปรึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระศักดิ์ สงสัย (2561) พบว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา และควรเปิดโอกาสให้

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและกล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา อีกทั้งควรทราบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มีการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์เพื่อโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรกำหนดตามองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และควรบริหารจัดการกับ ความรู้และการจัดการความรู้ โดยส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถ มีทักษะในการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ และควรใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการส่งเสริมครู และบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างชำนาญ มีการวางระบบในการให้บริการเทคโนโลยีและสามารถให้ครูและนักเรียนเข้าถึงระบบออนไลน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อาทิ ห้องเรียนออนไลน์ การชำระค่าเล่าเรียนผ่านระบบ INTERNET BANKING ห้องสมุดดิจิทัล เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา เฟื่องสาย และ ชีรภัทร กุโลภาส (2564) พบว่า ควรมีรูปแบบในการดำเนินงานที่มีความชัดเจน ผู้บริหารให้ความสำคัญในการกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาความรู้การปฏิบัติงานให้ครู นอกจากนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในทุกชั้นตอน

2.5) การมุ่งเน้นบุคลากร โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนโดยพัฒนาทักษะวิชาชีพของครูที่จะเกิดกับเด็กโดยตรง พัฒนาทั้งด้านความรู้และทักษะชีวิต อาจไม่ได้เกิดสายตรงกับเด็กโดยตรง แต่ก็อาจเป็นประโยชน์ในทางแฝง สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสศึกษาดูงานต่างโรงเรียน หน่วยงานต่าง ๆ หรือต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรเพื่อให้ทำงานได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและยอมรับซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ นันทะไชย สุกัญญา สุदारัตน์ อัญชิสา เหมทานนท์ และ จตุรงค์ สุวรรณแสง (2565) ที่พบว่า ความต้องการสวัสดิการ และสวัสดิภาพของครูและบุคลากรในสภาวะปัจจุบันที่เพิ่มเติมของทุกเจนเนอเรชั่น มีความต้องการ ด้านส่งเสริมสวัสดิการ ด้านสุขอนามัย ด้านความมั่นคง ด้านนันทนาการ ด้านการพัฒนา และด้านการประชาสัมพันธ์และการบริการ

2.6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ควรมีวิธีการในการออกแบบ จัดการ และปรับปรุงกระบวนการทำงานโดยการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะยาว โดยทำเป็นแผนให้มุ่งสัมฤทธิ์ผลของความเป็นเลิศของทุกด้าน ของสถานศึกษา ควรมีวิธีการในการทำให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่ามีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนต้องสร้างความเชื่อมั่น ฝ่ายบริหารต้องกล้าคิด กล้าทำ มีวิสัยทัศน์เป็นบวกและเป็นเลิศ มีทิศทางการทำงานและมีทัศนคติที่ดีและทันสมัย เพื่อผู้มีส่วนได้เสียเกิดความมั่นใจ อีกทั้งต้องสร้างแรงจูงใจ สร้างกระบวนการใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์

2.7) ผลลัพธ์ โรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ คุณภาพของผู้เรียนต้องมีความรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ สามารถค้นพบความถนัดและพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่ทันต่อความต้องการของสังคมได้ และควรพัฒนาผลการดำเนินงานและวัดความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีต่อโรงเรียนโดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีต่อโรงเรียน ซึ่งการวัดความพึงพอใจทำได้หลายรูปแบบ เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบประเมิน แบบสอบถาม เป็นต้น การวัดความพึงพอใจต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ต้องทำทุกโครงการทุกกิจกรรม เพื่อให้เกิดภาพสะท้อนการทำงานที่ครอบคลุมรอบด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกนาล ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร (2560) ที่ว่า เมื่อโรงเรียนนำกลยุทธ์มาวางไว้สู่การปฏิบัติ จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา กล่าวคือ มีกลยุทธ์ตามภารกิจของสถานศึกษา ที่มีทิศทาง ชัดเจน เหมาะสม และทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครองและสังคม ตามบริบทของของสถานศึกษานั้น ๆ และสามารถติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา ได้ต่อเนื่องอย่างเป็นกระบวนการ อันจะนำมาซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ได้ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

■ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย มีการดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ Thailand Quality Award: TQA ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ยังคงมีคุณภาพและประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1) ผู้บริหารโรงเรียนควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและการใช้กลยุทธ์หรือแนวทางการจัดการศึกษา โดยเลือกหรือสร้างวิธีการที่ชัดเจนและนำไปปฏิบัติพร้อมทั้งปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2) ผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย สามารถนำแนวทางการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศไปปรับใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

2.1) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นลูกค้า โดยการดำเนินงานเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วางแผนในการการกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน พร้อมยอมรับฟังความคิดเห็นและนำมาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนให้เป็นรูปธรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้สู่ความเป็นเลิศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2.2) ผู้บริหารโรงเรียนควรนำแนวทางการมุ่งเน้นการปฏิบัติการ โดยมีการออกแบบกระบวนการทำงานโดยการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาระยะยาว และมีทิศทางการทำงาน สร้างกระบวนการใหม่ ๆ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาการวางแผนการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในเครือโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

2) ควรมีการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในเครือ หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อนำไปสู่แนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practices) ในการบริหารคุณภาพการศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้พัฒนามาตรฐานและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอื่น ๆ

■ References

- กนกนาค ทิมกลับ และเชวง วัฒนธีรางกูร. (2560). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 10(2), 231-237.
- จิระศักดิ์ สงสัย. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเคหะบางพลี (๑๐ ปี สปข.) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 1(2), 13-25.

- ชั้น อินต๊ะสาร ชูชีพ พุทธประเสริฐ และยงยุทธ ยะบุญธง. (2564). กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์สู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 13(2), 139-148.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 116.
- พระอริการบุญช่วย โชติวิโส. (2563). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา*. เอกสารประกอบการสอน วิชา 210 202 ภาวะผู้นำทางการศึกษา. ขอนแก่น: เอมี ก๊อปปี เซ็นเตอร์.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2550). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). คุณลักษณะเฉพาะของภาวะผู้นำของผู้บริหารการศึกษา. *วารสารครุศาสตร์*. 4(2), 100-105.
- มันทนา เพ็งสาย และ ชีรภัทร กุโลภาส. (2564). แนวทางการบริหารโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลของโรงเรียนมัธยมวัดนายโรง. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 16(2), 199-210.
- วาสนี จินดี และศจีวรรณ ทรรพสุ. (2565). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครู โรงเรียนเอกชน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับการจัดการศึกษายุค 4.0. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 12(30), 473-485.
- วิจิต อ่อนจันทร์ และละภูมิพัฒน์ รักพรหมคล. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ในกลุ่มคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 10(1), 100-108.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การบริหารจัดการระบบคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. 2564. *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ปี 2565 - 2566*. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. ค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566. จาก https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_DraftFinal.pdf
- สุชาดา นันทะไชย สุกัญญา สุदारารัตน อัญชิสา เหมทานนท์ และ จตุรงค์ สุวรรณแสง. (2565). แนวทางการจัดสวัสดิการและสวัสดิภาพที่พึงประสงค์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เจเนอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ เอ็กซ์ และวาย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 12(2), 89-106.